

M/s P. S. Jain Motor Company Pvt. Ltd., Jullundur v. The State of Punjab (Ashok Bhan, J.)

ਸੰਭਵ ਹੈ, ਜੋ ਨਾਗਰਿਕ/ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ 'ਰਬਰਾਈਜ਼ ਕਪੜੇ' ਨੂੰ ਰਬੜ ਵਾਲੇ ਸੂਤੀ ਫੈਬਰਿਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(10) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਤਿੰਨੋਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਐਸਐਸ ਸੋਢੀ ਅਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਭਾਨ ਜੇ.ਜੇ.

ਮੈਸਰਜ਼ ਪੀ.ਐਸ. ਜੈਨ ਮੋਟਰ ਕੰਪਨੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ. ਲਿਮਿਟੇਡ,
ਜੁਲਾਂਦੂਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਸਟੇਟ ਓਪ ਪੰਜਾਬ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1985 ਦਾ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਸੰਦਰਭ ਨੰ. 11 ।

26 ਅਗਸਤ, 1991

ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948-ਐੱਸ. 5(2)(ਏ), 21 -ਏ - ਗਲਤੀ ਦਾ ਸੁਧਾਰ - ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ - ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ S. 21-A(1) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਵਿਅਕਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਐੱਸ. 21 -ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ v/ord 'ਵਿਅਕਤੀ' ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਹੈ। ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਹੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਰਿਕਵਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ. 21-ਏ(1) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਨੂੰਨ ਰੀਕਟੀ ਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਸੂਝ ਮੋਝੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਗਤੀ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਰੋਤ ਕੀ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ. 21-ਏ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ।
(ਪਰਾ ੬)

ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948—ਸੀ. 21-ਏ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸੀ ਨੈੱਟਸ ਐਂਡ ਫੈਬਰਿਕਸ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, 28 ਐਸ.ਟੀ.ਸੀ. 433 ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼-ਟੈਕਸ ਦੇ ਐਸ. 5(2) (ਏ) (ii) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਖੋਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਚਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਵੱਲ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ ਵਾਲਾ ਨੁਕਤਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲੈ ਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। (ਪਰਾ ੮)

ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਜਾਹਰ ਗਲਤੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਸ. 21-ਏ (ਏ. ਐਕਟ ਦੇ 2)
(ਪਰਾ 9 ਅਤੇ 10)

ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 22(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਸੰਦਰਭ , ਸ੍ਰੀ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ, ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਫੁਟਕਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 20 ਨਵੰਬਰ, 1984 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। (ਹਵਾਲਾ) 1983-84 ਦਾ 158 . ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਪੰਜਾਬ, ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਰਾਏ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ : -

"ਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ?"

ਵਿਨੋਦ ਅਗਰਵਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਐਸ.ਪੀ ਜੈਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਰਾਜੀਵ ਰੈਨਾ ਏਏਜੀ ਪੰਜਾਬ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

M/s P. S. Jain Motor Company Pvt. Ltd., Jullundur v. The State of Punjab (Ashok Bhan, J.)

ਅਸ਼ੋਕ ਭਾਨ, ਜੇ.

(1) ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ 1985 ਦਾ 11 ਅਤੇ 1990 ਦਾ 64 ਦੇ ਰੈਫਰੈਂਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ। 1948, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਪ੍ਰਿਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਪੰਜਾਬ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, - ਮਿਤੀ 20 ਨਵੰਬਰ, 1984 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ:-

ਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 21-ਏ ਅਧੀਨ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 1985 ਦਾ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਸੰਦਰਭ (ਛੋਟੇ ਜੀਐਸਟੀਆਰ ਲਈ) ਨੰਬਰ 11 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(2) ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਦਾ ਕੇਸ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ :-

ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਮਿਤੀ 12 ਅਗਸਤ, 1975 ਦਾ ਹੁਕਮ, ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਾਹਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?

(3) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੂਜਾ ਸਵਾਲ ਵੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜੇ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸਵਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ, - 6 ਫਰਵਰੀ, 1990 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ। 1990 ਦਾ ਜੀਐਸਟੀ ਨੰਬਰ 64 ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ, ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(4) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤੱਥ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣਗੇ: -

ਮੈਸਰਜ਼ ਪੀ.ਐਸ. ਜੈਨ, ਮੋਟਰ ਕੰਪਨੀ (ਪੀ.ਬੀ.), ਪ੍ਰਾ. ਲਿਮਿਟਡ ਜਲੰਧਰ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਸੌਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੇ ਤਿਮਾਹੀ ਰਿਟਰਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਰੁਪਏ ਹੈ। 44,94,292.79 ਟੈਕਸ ਮੁਕਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀਆਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਜਲੰਧਰ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਧੂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। 56,220.00,— 12 ਅਗਸਤ, 1971 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, — ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ 16 ਮਈ, 1974 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੇ, — 12 ਅਗਸਤ, 1975 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਪ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21-ਏ(2) ਅਧੀਨ 12 ਅਗਸਤ, 1975 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

ਸੀ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) (ਏ) (ii) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ, ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਮੁਕਤ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਮਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਲਈ, ਜਾਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਟ੍ਰੈਕਟ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮਾਲ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ। ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਪੈਕਿੰਗ ਜਾਂ ਕੰਟੇਨਰਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ, ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਅਤੇ ਹਸਤਾਖਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਮਾਲ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਸਕ੍ਰਿਬਡ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਤਜਵੀਜ਼ 'ਤੇ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੇਰਵੇ ਸਮੇਤ, ਮਾਲ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। :

“(ਅੱਗੋਂ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਜਿਹੀ ਦਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ, ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਡੀਲਰਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਖਰੀਦ ਧਾਰਾ (ff) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ”।

(iii) 1952 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ VI ਦੁਆਰਾ ਮਿਟਾਇਆ ਗਿਆ।

(iv) ਕਿਸੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਊਰਜਾ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉੱਦਮ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਬਿਜਲੀ ਐਕਟ, 1910 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਊਰਜਾ ਦੀ ਆਮ ਜਾਂ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸਾਮਾਨ ਦੀ;

(v) ਧਾਰਾ 29 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ;

(vi) ਮਾਲ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜੋ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਸੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਨੂੰ, ਜਾਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਵਪਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਕਿਸੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਿਸਨੂੰ ਮਾਲ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

VII ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

(b) ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ।

(3)   xx   xx   xx   xx”

“21-ਏ. ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ।—(1) ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ

ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ 'ਵਿਅਕਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਹੈ। ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਹੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਰਿਕਵਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21-ਏ(1) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ 'ਸੁਓ ਮੋਟੋ' ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੋਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਅਮੁਰਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਰੋਤ ਕੀ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਗਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21-ਏ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਭਾਵ ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਏ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ।

ਸਵਾਲ ਨੰ. 2:

(7) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, - 12 ਅਗਸਤ, 1975 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) (ਏ) (ii) ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

“ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਅਚਨਚੇਤ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ “ਮਾਲ” ਉਸ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ “ਵਰਤਿਆ” ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ . ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵੇਚੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਵੇਚੇ ਗਏ ਸਨ। ” ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ “ਯੂਐਸਈਡੀ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਮੁੱਖ ਉਪ-ਭਾਗ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿੱਚ 'ਵਰਤੋਂ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ (d) ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਉਪ-ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ “USE” ਆਇਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ “ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਾਮਾਨ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ-ਮੁਕਤ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਮਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਹੋਰ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ-ਮੁਕਤ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰੋ ਪਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ, ਤਾਂ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਡੀਲਰ ਕਰੇਗਾ। ਹੋਣਾ

M/s P. S. Jain Motor Company Pvt. Ltd., Jullundur v. The State of Punjab (Ashok Bhan, J.)

ਉਸ ਮਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਉਸ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 5(2) (ੳ) (ii) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਿਰਫ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਓ ਡੀਲਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ-ਮੁਕਤ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਮਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲ ਦੇ ਫਨਜ਼ਾਬ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ। ਦੂਜਾ ਉਪਬੰਧ ਉਪਰੋਕਤ ਕਲਾਸੀ ਫਿਕਸ਼ਨ ਦੇ (a), (b) ਅਤੇ (c) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਤਿੰਨ ਸੰਕੇਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਡੀਲਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਕਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਡੀਲਰਾਂ 'ਤੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਸਰਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ - ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ।

“ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ- ਕਿ ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਖਾ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 5(2) (ੳ) (ii) ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਹੇਠਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਾਂਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਲ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਸ਼ਾਖਾ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਫੰਡ, ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(8) ਫੈਸੀ ਨੈੱਟ ਅਤੇ ਫੈਬਰਿਕਸ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਸੀ

“ਸੈਕਸ਼ਨ 5(2)(a)(ii) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਕੁਝ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ 5 ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਹੱਥ

ਡੀਲਰ ਨੇ ਉਹ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਕਮਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਮਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ S.T. XX ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਚਾਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਟੈਕਸ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਰੀਦਦਾਰ ਡੀਲਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ।”

ਕਿਉਂਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਫੈਸੀ ਨੈਟਸ ਐਂਡ ਫੈਬਰਿਕਸ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਮਿਤੀ 12 ਅਗਸਤ, 1975 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸੀ ਨੈੱਟ ਅਤੇ ਫੈਬਰਿਕਸ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ 12 ਅਗਸਤ, 1975 ਦੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਫੈਸੀ ਨੈਟਸ ਐਂਡ ਫੈਬਰਿਕਸ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) (ਏ) (ii) ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਚਾਰ ਸੰਭਾਵੀ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਭਾਵ 'ਨਿਰਮਾਣ', ਦੂਜਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਿੰਨ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲਾ ST XXII ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਜ਼ੋਰ 'ਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੇ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮਾਲ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸੀ ਨੈੱਟਸ ਅਤੇ ਫੈਬਰਿਕਸ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ 1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 12 ਅਗਸਤ, 1975 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸ਼੍ਰੀ ਆਈ.ਸੀ. ਪੁਰੀ, ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ, ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਪੰਜਾਬ, ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਫੈਸੀ ਨੈੱਟਸ ਅਤੇ ਫੈਬਰਿਕਸ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ 5(2)(a)(ii) ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਚਾਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਇਵੈਂਟੁਆ ਲਿਟੀ, ਯਾਨੀ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਨ ਸਿਰਫ ਉਸ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬੀਡੀਟੀਏ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ V. ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਦੇ ਇਸ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਫੈਸੀ ਨੈੱਟਸ ਐਂਡ ਫੈਬਰਿਕਸ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਖੋਜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) (ਏ) (ii) ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚਾਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ 12 ਅਗਸਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰੀ ਲਈ। 1975 ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ ਫੈਸੀ ਨੈੱਟਸ ਅਤੇ ਫੈਬਰਿਕਸ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾ ਮੁੱਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਪ ਆਬਕਾਰੀ ਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸੀ ਨੈੱਟਸ ਐਂਡ ਫੈਬਰਿਕਸ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ।

(9) ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਸ ਨੂੰ

M/s P. S. Jain Motor Company Pvt. Ltd., Jullundur v. The State of Punjab (Ashok Bhan, J.)

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21-ਏ (2) ਅਧੀਨ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜਗਜੀਤ ਡਿਸਟਿਲਿੰਗ ਐਂਡ ਅਲਾਈਡ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਦਿ ਅਸੈਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (3) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ। ਮੁਲਾਕਾਤ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਪਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਇਸ ਕੋਲ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਜਗਜੀਤ ਡਿਸਟਿਲਿੰਗ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਸੈਸੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਮੁਲਾਕਾਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਲਾਕਾਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ - ਜਗਜੀਤ ਡਿਸਟਿਲਿੰਗ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ: -

“xxxxxx ਧਾਰਾ 21-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਜ਼ਾਹਰ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ, ਕਿ ਮੁਲਾਕਾਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21-ਏ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ 01 ਸੈਕਸ਼ਨ 21-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸਿਰਫ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ 'ਤੇ ਅਭਿਆਸ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਤ੍ਰਿਊਨਾਈ ਵਿਚ ਨਿਯਤ ਸ਼ਕਤੀ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਗਤੀ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ, ਤ੍ਰਿਊਨਾਈ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ (3) ਅਤੇ (4) ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਕਤ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਖੋਜਾਂ ਦਾ ਸੁੱਧ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ (3) ਅਤੇ (4) ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 21-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਮੌਜੂਦ 'ਤੇ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲਾ ਉਸਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗਲਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਿਰਫ ਸਵਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21-ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

Sukhwant Rai v. M/s Kalu Ram Khiali Ram, Patiala and another
(Ashok Bhan, J.)

(10) ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਅਰਥਾਤ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਆਈ.ਸੀ.ਪੁਰੀ, ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ. 12 ਅਗਸਤ, 1975 ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਸੁਧਾਰਨ' ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ 'ਅਦਾਲਤ' ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਲਾਗਤਾਂ।

B»NJR.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਅਸ਼ੋਕ ਭਾਨ, ਜੇ.

ਸੁਖਵੰਤ ਰਾਏ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

Sukhwant Rai v. M/s Kalu Ram Khiali Ram, Patiala and another
(Ashok Bhan, J.)

ਬਨਾਮ

ਮੈਸਰਜ਼ ਕਾਲੂ ਰਾਮ ਖਿਆਲੀ ਰਾਮ, ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ,
- ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਰੈਗੂਲਰ: 1978 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1334।

14 ਫਰਵਰੀ, 1-901.

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 19QS—O. 13, ਆਰ.ਐਲ. 4 ਉਪਬੰਧ -(a) ਤੋਂ (e)— ਭਾਰਤੀ ਸਟੈਪ ਐਕਟ, 1899—nSs.35, 36— *ilndiam*, ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ, 1872— ਐੱਸ. 45, 91— .ਸਬੂਤ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ—'ਪ੍ਰਤੀਰੋਧੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ—ਚੁਣੌਤੀ—ਮਾਹਰ ਗਵਾਹ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਉਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ *jure*. ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ-ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਗਵਾਹ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ- ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰੋ-ਫਾਂਸੀ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ - ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ - - ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਪਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ (ਭਾਵ ਹੁੰਡੀਆਂ) ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੀਵਾਨ ਕੇ.ਐਸ. ਪੁਰੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੀ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਟ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ. ਇਸ ਸਬੂਤ ਤੋਂ, ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ **ਬਚਾਓ ਪੱਖ** ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਪਰਾ, 9)